

Turgunbay Ergeşov

(1948-1986)

Turgunbay Ergeşov, 1948 tarihinde Kara-Kulca ilçesi Buyga köyünde dünyaya geldi. Kırgız Devlet Üniversitesinin Filoloji Fakültesini bitirdi. Okulda, gazete redak-

siyonlarında çalıştı. 1968 tarihinde "Ölbögön Canga Caz Kelet (Ölmeyen Cana Bahar Gelir)" isimli ilk şiir kitabını çıkardı. 1986 tarihinde vefat etti.

Şiirler

KÜKÜK - MEN

Agızıp köz çaşımday ak çımıga,
Alamın çañkaganda özüm cutup.
Zar bolom körmök tursun, seni uguuga,
Ce kalbay köz irmemge unutulup.

Abaga siñip ketip kakşaganım,
Akırı tak kattım dep, taşka konom.
Oo, gana... cıluu cıtın cıttaganım,
Oo, kantip öz balama başka bolom.

Sayrağan boydon ele sayda kalam,
Möñkügön suular tüşöt başka nukka.
Oo, kantip cogotkondu kayrıp alam,
Oo, kaçan cooluk salam suluulukka.

Tagdırdı taş boor kılıp eribegen,
Cürökkö zeynep ketken muñ kaltırıp.
Örttönüp öz balasın ceriyt eken,
Düynödön özün-özü muñkandırıp.

Küküktö - kaçan bolsun cektü ırdagan,
Ugulat bir gana ün mından arı.
Baktıma ce balama colukpagan,
Bir sebep bolso kerek mende dağı.

KELDİM UŞUL ÇEÇİMGE

Anda emese, keldim uşul çeçimge,
Süyüü üçün cemiş bolup ezilme.
Çaşagan soñ süydürbösoñ, süybösöñ,
Bul çaşoonun keregi çok eç kimge.

Süyüü üçün caz bolgula nazdangan,
Çaşoo menen süyüü eköo çaş kalgan.
Ömür dağı dayım cañı baştalat,
Kündöy bolup çıgaarına az kalgan.

Süyüü üçün caz bolgula tolukşup,
Ak süyöölör ağıp çıksın orguşup.
Kokustuktı sezbeý çaşayt baardığı,
Süyüülörün cakşılıkka coruşup...

Süyüü üçün küz bolgula sargarıp,
Çaştıgıñar kayra kelsin cazdı alıp.
Çaşıldantıp carıktıktın calmın,
Çaşagıla cüröktörgö ot cağıp.

Süyüü üçün kış bolgula kıcırap,
Uçuruñar dayım tursun cazdı ulap.

GUGUK KUŞU VE BEN

Akıtıp gözyaşımı beyaz kaseye,
İçerim susadığında sonra kendim.
Hasretim, görmekten geçtim, sesini duymaya,
Ya da bir an olsun aklımdan çıkmıyorsun.

Havaya siner acı içinde ağlayışım,
Sonunda taht buldum diyerek taşta konarım.
Ah, hani... içeme çektiğim güzel kokun,
Ah, nasıl öz yavruma yabancı olurum.

Şakır bir hâlde dere kenarında kalırım,
Çağlayan sular burulur başka bir mecraya.
Ah, nasıl kaybettiğimi geri alabilirim,
Ah, ne zaman koruyabilirim güzelliği.

Hayatta taş kalpli erimeyen,
Yüreğime bir zeynep hüznü bırakıp gitti.
Yanarak öz yavrusunu yerer iniş,
Dünyada kendine acı çektirip.

Guguk kuşu; her zaman yokluğu öter,
Duyulur tek bir ses bundan sonra.
Bahtıma veya yavruma rastlamayamamın,
Bir sebebi olsa gerek benim için de.

BU KARARA VARDIM

Böylelikle, bu karara vardım,
Aşk için meyve gibi ezilme.
Yaşarken, sevdirmezsen, sevmezsen,
Bu yaşamın gereği yok hiç kimseye.

Aşk için nazlanan bahar olun,
Yaşam ile aşk, sadece ikisi genç kalan.
Ömür bile her daim yeniden başlar,
Güneş gibi çıkmasına az kalan.

Aşk için canlanıp bahar olun,
Saf aşklar akıversin fıskırıp.
Tesadüfleri farketmeden yaşar herkes,
Aşklarını iyiliklere yorup...

Aşk için sararıp güz olun,
Gençliğiniz geri gelsin alıp baharı.
Yeşertip aydınlığın alevini,
Yaşayın yüreklere ateş yakıp.

Aşk için buz kesen kış olun,
Bu bizim baharı çağırısın dursun.

Aydan, künden ayırması çok bolup,
Çirkin ömür ketet eken çıkarıp...

Anda emese, süybögülö kıskaçı,
Oygotkula, taştay katıp uktasa.
Camgır bolup ırın ırdap çatıktın,
Kulagına cañırgıla, ukpasa.

Oşon üçün adam özüñ carıksıñ,
Cetpey kalgan cürögünör ayıksın...
Da bir colu kol kötörüp koygula,
Bul düynödö bolsun üçün süyüü çın.

AK EMÇEK

Kaçı gana emçek körsöñ iyigen,
Ömür menen düynö dep bil - erigen.
Eñ algaçkı sen oozangan uuz süt,
Agıp çıgat enelerdin deminen.

Emçekterdin kimbattığı baarınan,
Kün sıyaktuu caralışat cañıdan.
Anan saga azık bolgon appak süt,
Agıp çıgat apalardın kanınan.

Bolgon üçün appak süttün tünögü,
Emçek dayım appak bolup küyöbü?
Naristege ne şoolasın tamızıp,
Bilik bolot enelerdin cürögü.

Düynödöğü eñ bir biyik nerseni,
Desek bolot enelerdin emçegi.
Camandıkta cerden murun "dürt" etip,
Çoçup ketet enelerdin emçegi...

Men emçekke kayra kelem cürök taap,
Catkan eken çayı küyüp calındap.
İyip turgan ıyık emçek bolboso,
Turmak eken ömür muzdap - büt muzdap.

Bilbeyt elek bul düynögö kelbesek,
İris bolgon ene süttün embesek.
Bala kezde tiştep, teep oynosok,
Boy cetkende aşık kılat ak emçek.

CAKŞI KAL

Uçuktan oorup catam aylap-cıldap,
Üşütüp cürögümdö acal kıştap.
Ökünöm ömür kısa bolgonuna,
Obdulam ölböstüktün ırın ırdap.

Iylassam ısıq çatı tamçılattıp,
İrdasam daraktardı kıymıldattıp.
Cıldızdar alısına cılbay canat,
Özdörün maga okşotup caldırattıp.

Ce keçpi cıldız bolup canışım,
Cetembi, coldon kaytkan alışım?
Özümdön aşkan küçtü izdebedim,
Ömürdü cıgıp alıp turguzuuma.

*Aydan, güneşten farkı olmayıp,
Güzel ömür geçer gider saçılıp...*

*Öyleyse, sevmeyin kısacası,
Uyandırın, taş gibi katlaşıp uyusa.
Yağmur olup şarkısını söyleyip gençliğin,
Kulağına haykırın, duymazsa.*

*Bu sebepten insanoğlu, sen aydınsın,
Kavuşamayan yüreğiniz ayıksın...
Bir kere daha el kaldırın,
Bu dünyada aşkın gerçek olması için.*

AK GÖĞÜS

*Ne kadar göğüs görürsen süt inen,
Hayat ve dünya olarak bil; kaynaşan.
İlk olarak emdiğin ağız süt,
Akıp çıkar annelerin nefesinden.*

*Göğüslerin herşeyden değerli olması,
Güneş gibi yeniden yaratılmasıdır.
Sonra sana azık olan bembeyaz süt,
Akıp çıkar annelerin kanından.*

*Olduğu için bembeyaz süttün mekâmı,
Göğüs daima bembeyaz mı kalır?
Sabilere nurlarını saçıp,
Güneş olur annelerin yüreği.*

*Dünyadaki en yüce şeyin,
Ana göğsü olduğumu söyleyebiliriz.
Kötülüğü topaktan önce hissedip,
Sızlar birden ana göğsü...*

*Ben göğüse yeniden cesaretimi toplayıp,
Yanar dururmuş yeşil alev alev.
Süt inen kutsal göğüs olmasa,
Hayatyok olurdu, tamamen yok olurmuş.*

*Bilemezdik bu dünyaya gelmesek,
Rızkımız olan anne süttünü emmesek.
Bebek iken dişleyip vurup oynasak,
Büyüdüğümüzde aşık eder kendine beyaz göğüs.*

HOŞÇAKAL

*Uçuktan rahatsızım aylardan, yıllardan beri,
Ecel yüreğimi bütün kış dondurup.
Üzülürüm hayatın kısa olmasına,
Atılırım ileri ölümsüzlük şarkısını söyleyip.*

*Ağlasam ılık gözyaşı döküp,
Şarkı söylesem ağaçları sallayıp.
Uzaktaki yıldızlar yılmadan yanar,
Kendilerini bana benzetip hüznle bakıp.*

*Yoksa geç mi yıldız gibi yanmam için,
Ulaşır mıyım, yolundan döndüğüm amacıma?
Kendimi aşan gücü aramadım,
Hayatı yıkıp bir daha kaldırmaya.*

Al tura darıgerden kerek cardam,
Ülüñdöp bara catıp kayra cangan.
Özümö kayrılalbas uçur kelse,
Cakşı kal, carık bergen carık aalam.

Cakşı kal çaşoo bergen carık aalam,
Caşagım kelgen emes sende calgan.
Ir menen ıylasa - ıylap, külsö - küldüm,
Ayırmam oşol ele başkalardan...

*Bu bir yana, bir doktorun yardımı gerekli,
Sönmeye yüz tutup tekrar tutuşmuş olan.
Kendime dönemeyeceğim an geldiğinde,
Hoşçakal, aydınlık veren aydınlık âlem.*

*Hoşçakal, hayat veren aydınlık âlem,
Sende yalandan yaşamak istemem.
Şiir ile ağlasa ağladım, gülse güldüm,
Farkım sadece budur başkalarından.*